

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Кіровоградської області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Кіровоградської області в IV кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Кіровоградської області** у IV кварталі 2024 року свідчать, що на тлі війни, недостатнього попиту, високих цін на енергоносії, а також браку кваліфікованих працівників респонденти очікували зменшення виробництва товарів і послуг в Україні та мали негативні очікування щодо перспектив розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалася вища інфляція. Девальваційні очікування залишалися високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 58.3% (найнижчі очікування серед регіонів третій квартал поспіль), у попередньому кварталі – «мінус» 41.7% (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 1.4%;
- швидше зростання цін на споживчі товари та послуги: 66.7% респондентів очікували, що зростання цін перевищить 10.0% (у попередньому опитуванні – 37.4%), у цілому по Україні – 53.7%. Головними чинниками інфляції респонденти називали воєнні дії, курс гривні до іноземних валют, витрати на виробництво (графік 2);
- девальвацію національної валюти: 83.3% респондентів очікувало знецінення гривні відносно долара США (у попередньому кварталі – 81.8%), у цілому по Україні – 92.8%;
- погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.2%) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 1.2%;
- зменшення обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – «мінус» 36.4% (як у III кварталі 2024 року) (таблиця). У цілому по Україні очікувалося збільшення обсягів реалізації продукції: баланс відповідей – 9.0%;
- зменшення обсягів інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт та на машини, обладнання та інвентар вищими темпами: баланси відповідей – «мінус» 45.5% та «мінус» 33.3% відповідно (у III кварталі 2024 року – «мінус» 25.0% та «мінус» 16.7% відповідно) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 1.6% та 9.3% відповідно;
- подальше скорочення кількості працівників: баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%), у цілому по Україні – «мінус» 6.6% (графік 4);
- зростання цін на товари / послуги, що купують підприємства, та на товари / послуги власного виробництва: баланси відповідей – 91.7% і 66.7% відповідно (у III кварталі 2024 року – 91.7% і 58.3% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть курс гривні до іноземних валют, ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника помітно нижчими темпами: баланси відповідей – 41.7% та 33.3% відповідно (у попередньому кварталі – 66.7% та 58.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Воєнні дії та їх наслідки, недостатній попит, занадто високі ціни на енергоносії та брак кваліфікованих працівників респонденти називали головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво (графік 5).

Респонденти очікували збільшення потреб підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Підприємства, які планували брати банківські кредити (33.3% опитаних), обирали запозичення виключно в національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом послабилися, проте все ще залишаються жорсткими (графік 9). Основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання та занадто складну процедуру оформлення документів (вплив цього чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 10).

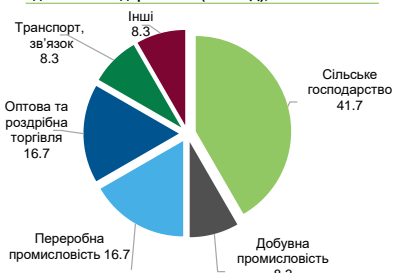
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

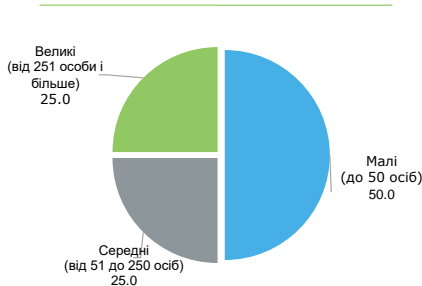
- поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий: баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%), у цілому по Україні – «мінус» 6.1%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 50.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 44.4%);
- підприємства області повинні були залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване збільшення попиту: баланс відповідей – «мінус» 36.4% (у III кварталі 2024 року – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

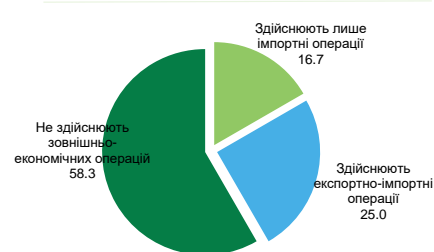
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

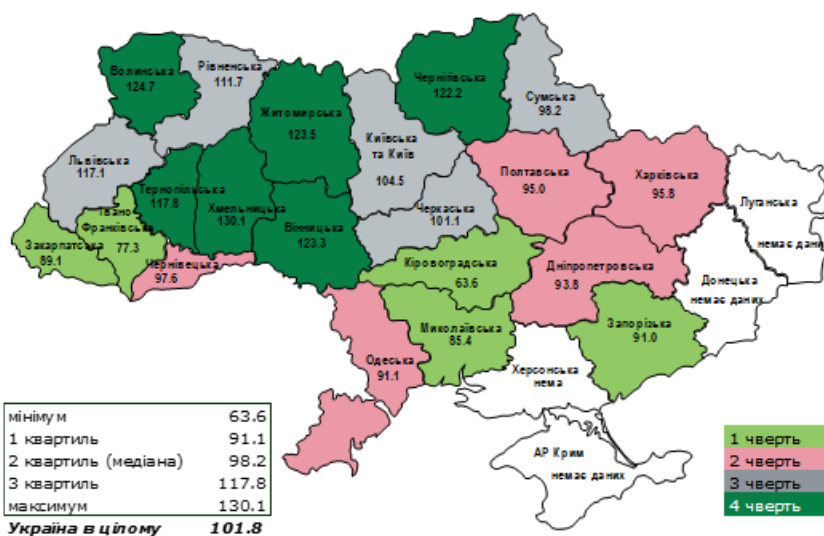

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- час проведення – 31 жовтня – 21 листопада 2024 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Кіровоградської області щодо їх ділової активності (за складовими)

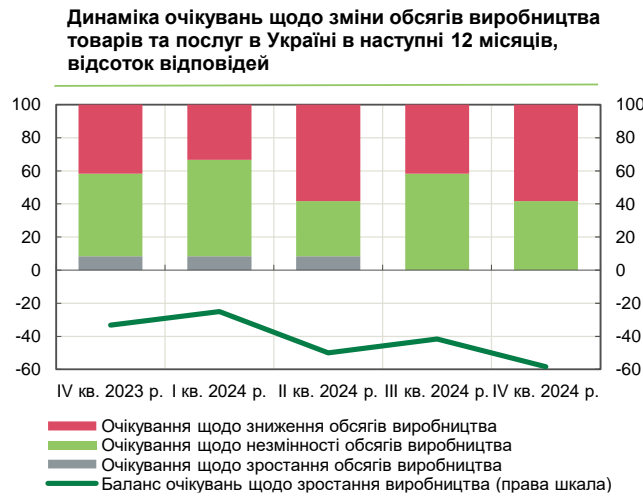
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	-33.3	-33.3	-25.0	-18.2	-33.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-41.7	-41.7	-8.3	-36.4	-36.4
інвестиційних витратків на проведення будівельних робіт	-41.7	-41.7	-25.0	-25.0	-45.5
інвестиційних витратків на машини, обладнання та інвентар	-25.0	0.0	0.0	-16.7	-33.3
кількості працівників	-41.7	-25.0	-8.3	-16.7	-33.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

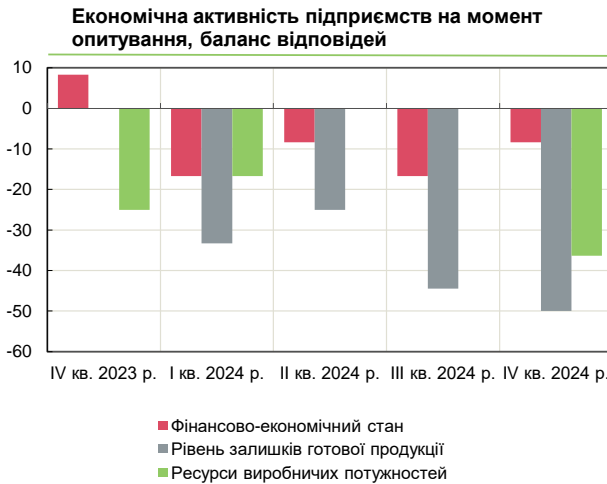
Графік 1

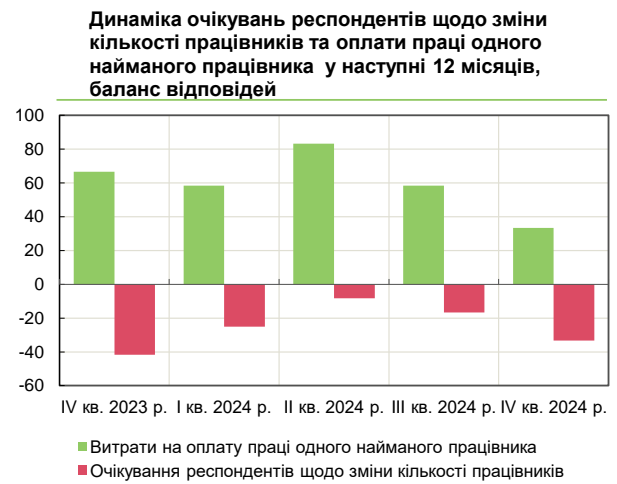
Графік 2

Графік 3

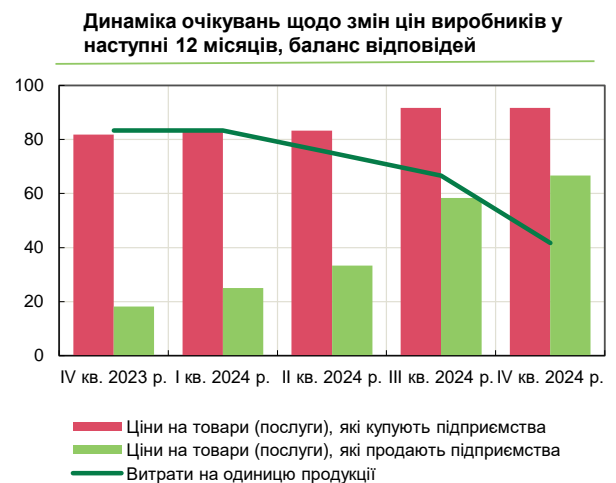
Графік 4

Графік 5

Графік 6

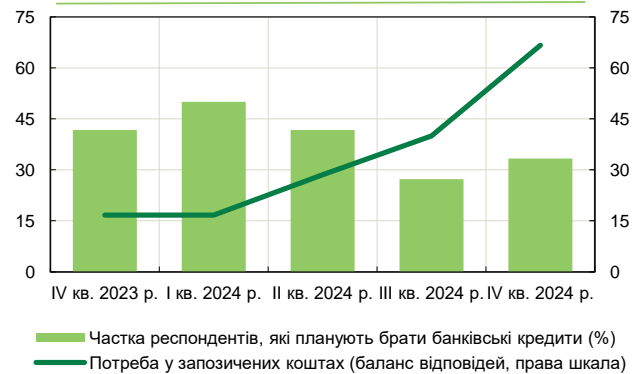
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

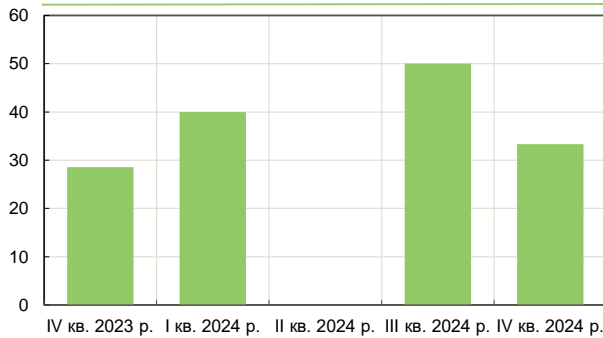
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

